

aan de leden van de adviescommissie ruimte

Leefomgeving, Wonen en Economie

Raadhuislaan 2, Oss

Telefoon 14 0412

Fax [0412] 64 26 05

E-mail gemeente@oss.nl

www.oss.nl

Postbus 5

5340 BA Oss

Wilt u bij uw reactie de
datum van deze brief en
ons kenmerk vermelden?

Datum	Ons kenmerk	Behandeld door	Doorkiesnummer
7 december 2021	4690622	LWE/LD	14-0412
Onderwerp			Aantal bijlagen
ambitiedocument gedeelde mobiliteit Oost-Brabant			2

Geachte raadsleden,

Provincie Noord-Brabant, gemeenten in de regio Oost-Brabant en regiotaxi-organisaties in de regio hebben de ambitie om te komen tot gedeelde mobiliteit in het concessiegebied Oost-Brabant. Deze ambitie is uitgewerkt in het "ambitiedocument gedeelde mobiliteit voor concessiegebied Oost-Brabant" (zie bijlage). Met deze brief willen wij u informeren over gedeelde mobiliteit, de ambitie van betrokken partijen en de vervolgstappen.

Wat is de aanleiding voor deze informatie?

Met de visie "gedeelde mobiliteit is maatwerk" (2018) heeft de provincie een beweging ingezet naar gedeelde mobiliteit. De uitwerking loopt in lijn met de voorbereiding van de nieuwe openbaar vervoer concessies met en in de verschillende regio's. Per concessiegebied kijken provincie, regio's, gemeenten en regiotaxi-organisaties naar de beste manier om de ambitie op gedeelde mobiliteit te realiseren. Noordoost-Brabant en Hart van Brabant vormen samen het concessiegebied Oost-Brabant.

Wat is gedeelde mobiliteit?

Onder 'gedeelde mobiliteit' verstaan we alle mobiliteit die voor iedereen toegankelijk is en die je vaak samen gebruikt. Dit kan de bus of de trein zijn, maar ook een deelauto of deelfiets. Ook meerijden met iemand of reizen met een Flex-concept past binnen gedeelde mobiliteit.

De kern van gedeelde mobiliteit is dat verschillende mobiliteitsvormen op elkaar zijn afgestemd en opereren als één inclusief systeem waardoor een reiziger zelf de reis kan samenstellen die past bij zijn of haar mobiliteitsbehoeften. Belangrijk is hierbij dat de reiziger dit op een laagdrempelige en begrijpelijke manier kan doen. Dat vraagt om verbindende schakels in zowel de fysieke wereld (mobiliteitshubs) als de digitale wereld (mobiliteit als dienst). Dit is niet iets wat je alleen kan realiseren, het vraagt om een gezamenlijke aanpak als één overheid met inachtneming van ieders verantwoordelijkheden. Lokale kennis en kunde en aansluiting op gemeentelijk beleid is essentieel voor maatwerk.

Voor een nadere uitleg van wat gedeelde mobiliteit is, hoe het werkt en wat het kan betekenen voor gemeenten zijn een drietal informatieve filmpjes gemaakt. Deze zijn te vinden via onderstaande links:

- Informatiefilmpje "[Wat is Gedeelde Mobiliteit?](#)"
- Informatiefilmpje "[Hoe werkt Gedeelde Mobiliteit?](#)"
- Informatiefilmpje "[Ambitiedocument gedeelde mobiliteit Oost-Brabant?](#)"

Wat is de kernboodschap?

1. *Gemeenten, regio's en provincie spreken samen de ambitie uit te willen bouwen aan gedeelde mobiliteit. Dit hebben ze opgetekend in een ambitiedocument.*

Met gedeelde mobiliteit werken we samen aan de mobiliteit van de toekomst. Daarmee houden we de regio inclusief, bereikbaar en economisch sterk. De regio's Hart van Brabant en Noordoost-Brabant onderzoeken samen met de Provincie hoe wederzijdse ambities op het vlak van mobiliteit elkaar kunnen versterken. Ook de regiotaxiorganisaties en het Reizigersoverleg Brabant nemen deel in dit proces. In de eerste helft van 2021 zijn in verschillende rondes met alle gemeenten gesprekken gevoerd over "gedeelde mobiliteit" ter voorbereiding van het opstellen van een gezamenlijke ambitie. Dit is nu vertaald in een ambitiedocument.

Met het instemmen met de ambitie om samen werk te maken van gedeelde mobiliteit werken we gezamenlijk aan een slim, flexibel, toekomstbestendig en duurzaam systeem van gedeelde mobiliteit in Oost Brabant. Hiermee kunnen we ook makkelijker inspelen op toekomstige ontwikkelingen.

Het principe is:

- De provincie is verantwoordelijk voor vervoer van halte naar halte. De basis van het netwerk is het lijngebonden vervoer in de openbaar vervoer (ov-)concessie. Dit bestaat uit de "Direct"-lijnen, hoogwaardige verbindingen om belangrijke locaties met elkaar te verbinden, reguliere buslijnen en buurtbussen.
- Aanvullend op het busvervoer in de concessie ontwikkelen we samen flexibele vraagafhankelijke en kleinschalige oplossingen. Dit wordt deels geregeld via "Flex"-vervoer (hub- en haltetaxi), in te vullen via een aanbesteding samen met het collectief vraagafhankelijk vervoer (regiotaxi). Ook het stimuleren, faciliteren en ondersteunen van "Samen"-initiatieven zoals een vrijwilligersinitiatief, een meerijddienst of deelmobiliteit dragen hieraan bij.
- Het vervoersaanbod komt fysiek samen op mobiliteitshubs (van klein tot groot, afhankelijk van de grootte en hoeveelheid van stromen). Het vervoersaanbod is digitaal ontsloten via Mobiliteit als Dienst (MaaS). Daarnaast voldoet het aanbod aan een aantal belangrijke waarden zoals duurzaamheid, betaalbaarheid voor de reiziger, begrijpelijkheid en inclusiviteit.

2. Het ambitiedocument wordt concreet in een aantal beloften aan de reiziger

Dit zijn beloften waar de provincie in de basis voor staat en zorgen dat er een volwaardig systeem van gedeelde mobiliteit is. De kern van deze beloften:

- In concessiegebied Oost-Brabant kan iedereen straks van halte naar halte met minimaal 1 mobiliteitsvorm reizen. Deze belofte geldt ook voor reizigers uit de kleinste kernen omdat we het systeem van gedeelde mobiliteit voor iedereen toegankelijk maken. Dus elke kern heeft minimaal 1 halte. Dit betekent ten opzichte van nu dat gedeelde mobiliteit beter toegankelijk is op meer plaatsen. De mobiliteitsvorm kan een vorm van regulier openbaar vervoer zijn, maar bijvoorbeeld ook een Flex-concept, een deelsysteem of het meerijden met iemand.
- De verschillende vervoersopties worden voor de reiziger begrijpelijk gemaakt zodat de reiziger zelf kan kiezen. De reis moet op één manier gepland, geboekt en betaald kunnen worden, bijvoorbeeld via een app. Dit betekent ten opzichte van nu dat er meer keuzemogelijkheden zijn voor de reiziger.
- Met goed bereikbare haltes en een goed ontwikkeld en samenhangend vervoerssysteem kan de reiziger altijd met maximaal 1 overstap de dichtstbijzijnde grotere (bus)stations in Tilburg, 's-Hertogenbosch, Eindhoven, Boxmeer, Cuijk, Oss en Uden bereiken. Dit betekent ten opzichte van nu dat je snel(ler) op grote knooppunten bent.

- De provincie garandeert dat er minimaal op maandag tot en met vrijdag overdag (7-18 uur) een reis gemaakt kan worden van halte naar halte tegen ov-tarief. Dit kan via een buslijn of buurtbus zonder overstap, maar ook met een overstap als een hubtaxi je naar een overstappunt brengt. Dit betekent ten opzichte van nu dat er altijd minimaal 1 optie is van halte naar halte, ook op plekken waar dit nu niet zo is. Dit is een minimum, buslijnen in de concessie zijn altijd tegen ov-tarief en kunnen ook buiten deze tijden en in de weekenden rijden.

3. Bij de uitwerking van deze beloften werken we samen vanuit eigen verantwoordelijkheid

De provincie blijft concessies verlenen voor het lijngebonden vervoer (alle buslijnen inclusief buurtbus). Daarnaast is afgesproken dat we een deel van het vervoer op minder zware stromen (Flex-vervoer) gaan combineren met het WMO-vervoer contract. Voor het laatste zijn gemeenten verantwoordelijk en hierdoor zetten we belangrijke stappen om ov en doelgroepenvervoer meer te integreren. Daarnaast kijken we hoe we "Samen initiatieven", zoals deeldiensten en vrijwilligersinitiatieven gezamenlijk kunnen uitrollen. Door deze nieuwe werkwijze maken we optimaal gebruik van elkaars mogelijkheden, in plaats van als elke overheid afzonderlijk te handelen. Met het ambitiesdocument gedeelde mobiliteit is een belangrijke stap gezet om hieraan invulling te geven in concessiegebied Oost-Brabant.

Een overzicht van de belangrijkste punten die de provincie realiseert:

- De uitwerking van de nieuwe concessie. Hierbij hoort ook het uitwerken van de intentie om de aanbesteding van de ov-concessie uit te stellen (beoogde ingangsdatum eind 2026/2027). De uitwerking van de concessie is de verantwoordelijkheid van de provincie, maar hierbij worden gemeenten betrokken bij de verdere uitwerking van het buslijnnet.
- De provincie ontwikkelt samen met de regio's en gemeenten de komende jaren verder op hub- en haltetaxi.
- De provincie investeert de komende periode in onderzoek naar wat reizigers in het gebied belangrijk vinden.
- De huidige beschikbare middelen voor de OV concessie en regiotaxi blijven ook in de toekomst beschikbaar. Daarnaast zijn er aanvullende budgetten die worden ingezet voor de ontwikkeling van "Flex"-vervoer en "Samen"-initiatieven. Voor realisatie van infrastructuur en mobiliteitshubs gaan we uit van cofinanciering (via de Regionale Mobiliteitsprogramma's).

Voor de volgende onderwerpen zijn gemeenten verantwoordelijk of is samenwerking belangrijk:

- Het voornemen van de provincie en gemeenten om het "Flex"-vervoer (hub- en haltetaxi) en het collectief vraagafhankelijk vervoer (regiotaxi) gezamenlijk aan te besteden in een "Flex"-vervoercontract.
- Verdere samenwerking met de provincie om "Samen"-initiatieven (vrijwilligersprojecten en (deel-) mobiliteitsdiensten) te stimuleren, te faciliteren en te ondersteunen.
- Samenwerken aan het uiteindelijk tot stand brengen van mobiliteitshubs, zijnde belangrijke (fysieke) schakelpunten in het systeem van gedeelde mobiliteit.
- De gemeenten stellen - in afstemming met de provincie - de (landelijk) afgesproken minimale eisen aan aanbieders van deelmobiliteit, zodat deze ook aangesloten kunnen worden op Mobiliteit als Dienst. Mobiliteit als Dienst is de digitale verbindende schakel voor het systeem van gedeelde mobiliteit.
- De gemeenten houden als wegbeheerder binnen hun grondgebied de doorstroming van de Directlijnen op orde.
- Op plekken waar nu geen haltes zijn (zoals kleine kernen, buurtschappen en bedrijventerreinen) onderzoeken we samen met provincie of het realiseren van haltes voor "Flex"-vervoer of "Samen"-initiatieven toegevoegde waarde hebben voor de reizigers. Op basis hiervan worden vervolgstappen afgesproken.

Impact Covid

We werken samen aan het mobiliteitssysteem van de toekomst. Daarbij hanteren we het aflopen van de huidige concessies als momenten om het nieuwe systeem in te voeren. De huidige contracten lopen nog enige tijd, waarbij COVID-19 zorgt voor grote onzekerheid op de markt en in de landelijke aanbesteding kalender. Hierdoor wordt mogelijk geschoven met de looptijd van contracten en het ingaan van nieuwe contracten. Voor het concessiegebied Oost-Brabant wil dit zeggen dat de nieuwe situatie naar alle waarschijnlijkheid ingaat per medio 2027.

Het traject van gedeelde mobiliteit richt zich dus op de situatie vanaf 2027. De ambities die we samen onderzoeken gaan daarmee over de toekomst en niet zo zeer over de huidige situatie. In de lijn van de ambitie kunnen we nu al wel gaan voorbereiden, stappen zetten en lokaal experimenteren. In de huidige situatie zorgen de lagere reizigersaantallen als gevolg van Covid op sommige plaatsen voor noodzakelijke aanpassingen in de huidige dienstregelingen. Hierover is meer te vinden in de [Statenmededeling](#) hierover die ook is verzonden aan alle gemeenten in Brabant.

Wat zijn de gevolgen?

Voor dit moment zijn er geen financiële consequenties voor de gemeente. We zitten in de voorbereidende fase. Voorbereidingskosten worden gefinancierd vanuit de gereserveerde middelen van de provincie Noord-Brabant. Ambtelijke inspanningen voor het samen verder onderzoeken en uitwerken van de onderwerpen vallen onder het reguliere werk.

Op dit moment is nog geen zicht op de kosten voor realisatie van mobiliteitshubs, het op orde houden van de doorstroming van Directlijnen en voor Samen-initiatieven. Voor deze maatregelen zijn in de (meerjaren)begroting nog geen gelden opgenomen. Als meer zicht is op de kosten voor realisatie gaat dit onderdeel vormen van het gemeentebrede, integrale afwegings- en besluitvormingsproces van de meerjarenbegroting. Ook het wijzigen van lijnen naar Flex-vervoer kan leiden tot extra kosten, die nog niet gedekt zijn.

Wat is het vervolg?

De nieuwe vormen van Flex-vervoer gaan uiterlijk ingevoerd worden met ingang van de nieuwe concessie half 2027. In komende aanbestedingen gaat de provincie nog niet uit van de definitieve oplossing. Dit betekent niet dat alles nu stil ligt. De komende periode gaat de provincie in afstemming met de regio en gemeenten aan de slag met de uitwerking van de verschillende onderdelen, genoemd onder punt 3 en wordt gezamenlijk bekeken waar al eerste stappen kunnen worden zetten op het gebied van deelmobiliteit, vrijwilligersinitiatieven en mobiliteitshubs. De aanbesteding van collectief vraagafhankelijk vervoer (regiotaxi) zal ook in overleg met de provincie afgestemd worden op de planning van de concessie zodat dit straks goed op elkaar aansluit.

Zodra meer zicht is op de kosten voor realisatie (van mobiliteitshubs, het op orde houden van de doorstroming van Directlijnen en voor Samen-initiatieven) wordt dit voorgelegd aan de raad en wordt dit onderdeel van het afwegings- en besluitvormingsproces van de meerjarenbegroting.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Oss,
Namens dezen,

Mr. J.H.T. Van Orsouw
Wethouder mobiliteit

Bijlagen

1. Ambitiedocument gedeelde mobiliteit Oost-Brabant
2. Ambitiedocument op hoofdlijnen

Samenvatting (=korte inhoud)

De bestuurlijke kopgroep gedeelde mobiliteit Oost-Brabant vraagt de colleges in de regio Oost-Brabant om de nieuwe aanpak voor gedeelde mobiliteit te ondersteunen door deze vast te stellen. Hiermee wordt vastgelegd dat we gezamenlijk werk maken van gedeelde mobiliteit vanuit ieders verantwoordelijkheid.